

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор школи

Л.Земба

Наказ № 79

від

15.03.2019р.

Інструкція з охорони праці № 59 при проведенні
виховних масових заходів

1. Загальні положення

1.1. Відповідальними за проведення виховних масових заходів (вечорів, концертів тощо) і дотримання гігієнічних норм і вимог з охорони праці та пожежної безпеки є заступник директора з виховної роботи, педагог-організатор, класні керівники та відповідальний за електро- і пожежну безпеку.

1.2. Відповідальними за проведення позакласних масових заходів з предметів (турнірів, змагань, конкурсів, олімпіад тощо) і дотримання гігієнічних норм і вимог з охорони праці та пожежної безпеки є заступник директора з навчально-виховної, виховної роботи, вчителі та відповідальний за електро- і пожежну безпеку.

1.3. Заступник директора з ВР і відповідальний за електро- і пожежну безпеку проводять інструктаж із черговими вчителями, класними керівниками, класоводами, вихователями, вчителями, учнями про заходи пожежної безпеки і правила евакуації дітей з приміщень на випадок пожежі та про правила поведінки учнів при проведенні масових заходів.

1.4. На час проведення масових заходів необхідно обов'язково організувати чергування членів добровільної пожежної дружини школи. Приміщення забезпечити необхідною кількістю первинних засобів пожежогасіння (вогнегасниками, відрами з водою, ящиками з піском і лопатами), які потрібно розташувати у сусідньому приміщенні.

1.5. Заборонено проводити масові заходи, у приміщеннях, які не відповідають правилам пожежної безпеки.

1.6. Коридори, проходи і виходи з приміщення, призначені для евакуації людей, повинні бути вільними. Двері приміщень під час проведення масових заходів заборонено замикати на ключ або запори, які важко відчинити.

1.7. Біля кожних дверей повинен постійно перебувати черговий (викладач, член обслуговуючого персоналу або учень старших класів).

1.8. Вікна приміщень не повинні мати решіток.

2. Вимоги безпеки перед початком проведення заходів

2.1. Відповідальні за проведення масових заходів перед початком заходів повинні ретельно оглянути всі приміщення, запасні виходи і особисто переконатися в повній готовності їх щодо пожежної безпеки та в забезпеченні приміщення первинними засобами пожежогасіння, перевірити справність електроапаратури, задіяної на масових заходах.

3. Вимоги безпеки під час проведення заходів

3.1. Під час проведення масових заходів із дітьми повинні постійно перебувати черговий вчитель, класний керівник чи вихователь і стежити

за точним виконанням заходів безпеки. Під час показу спектаклів та інших заходів заборонено влаштовувати світлові ефекти з використанням хімічних та інших речовин, що можуть спричинити займання.

4. Вимоги безпеки після закінчення заходів

4.1. Вимкнути з електромережі електроапаратуру. Вивести дітей з приміщення, прибрати його, вимкнути освітлення і зачинити приміщення на ключ.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У випадку пожежі першочерговим обов'язком кожного працівника навчального закладу є порятунок дітей. Директор школи, педагогічний і обслуговуючий персонал у разі виникнення пожежі зобов'язані:

а) негайно повідомити про пожежу найближчу пожежну частину за тел. **101**;

б) вжити всіх можливих заходів щодо евакуації дітей з приміщень, дітей молодшого віку евакуюють у першу чергу. Евакуацію треба починати з того приміщення, де виникла пожежа, а також із приміщень, яким загрожує небезпека поширення пожежі;

в) перевести дітей у безпечне місце (будівлю);

г) одночасно негайно приступати до гасіння пожежі своїми силами й наявними в установі засобами пожежогасіння;

д) для зустрічі пожежної частини або дружини треба назначити особу з персоналу школи, яка повинна чітко проінформувати начальника частини (дружини), що прибула, про те, чи всі діти евакуювані з будівлі, яка горить або задимлена, і в яких приміщеннях ще залишилися люди.

5.2. У разі необхідності надати першу медичну допомогу потерпілим і викликати швидку медичну допомогу за тел. **103**.

Відповідальний за роботу з ОП

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор школи Л.Земба

Наказ № 49 від 15.03 2019 р.

Інструкція з охорони праці № 61

при проведенні екскурсій, туристичних походів, відвідування театрів та кіно

1. Загальні положення

- 1.1. Для проведення екскурсій обов'язково повинен бути призначений керівник групи (з розрахунку 1 дорослий на 10 дітей), який відповідає, згідно наказу по школі, за збереження життя та здоров'я дітей.
- 1.2. Проведення екскурсій, походів виконується тільки у світлу пору доби і за сприятливих погодних умов.
- 1.3. Перед проведенням екскурсії до лісу, річки, озера, парку її керівник ретельно обстежує ту ділянку лісу, озера, річки, куди будуть вирушати діти, вибирає місце, де немає небезпеки нападу хижаків, отруйних тварин(змій), де немає трясовин.
- 1.4. У театр та кінотеатр категорично заборонено брати учням вогнезапальні речовини, сигарети. В цих закладах не дозволяється стрибати, бігати, вести себе нетактовно, жувати, лузати насіння, шелестіти папером, їсти.
- 1.5. Якщо для перевезення учнів до місця екскурсії використовується громадський транспорт, посадку здійснюють групами під керівництвом дорослого. При цьому в транспортні засоби входять спочатку учні, а потім особа, яка керує ними. У такому самому порядку здійснюється й висадка дітей з транспортного засобу.
- 1.6. Для вивчення флори або фауни водоймища необхідно заздалегідь вибрати те місце, де його глибина настільки мала, що вбереже від нещасних випадків. Входити у воду учням забороняється. Для ознайомлення з живими об'єктами водоймища використовуються сачки на довгих палках. Користуватися човнами або містками, розміщеними над глибокими місцями водоймищ, категорично забороняється.
- 1.7. Перед тим, як організовувати екскурсію, треба ознайомити учнів з вимогами охорони природи, з місцевими отруйними рослинами, такими, як дурман, блекота, вовче лико, біла поганка тощо, і категорично заборонити пробувати на смак будь-яку рослину з зібраного матеріалу. Необхідно ознайомити учасників екскурсій з місцевими отруйними тваринами (зміями, павукоподібними, членистоногими), переносниками (наприклад, гризунами) або передавачами (кліщами, комахами) інфекційних захворювань. Щоб не сталось отруєння, потрібно:

- не їсти і навіть не пробувати дикорослі ягоди, плоди, кореневища, бульби, якщо немає впевненості, що вони їстівні;
- не залишати без нагляду учнів;
- учням і дорослим не слід довго перебувати біля рослин, що виділяють леткі отруйні речовини (багно болотяне, дурман, ясенець та інші);
- не варто брати в рот будь-яку травинку, листочки, колоски – їх випадково можна зірвати з отруйної речовини;
- після збору гербарія або лікарських трав слід вимити руки з милом.

1.8. На екскурсію діти повинні виходити в міцному взутті і спортивних костюмах, щоб захистити ноги від механічних пошкоджень сучками, хмизом, колючими рослинами, гострим камінням, осколками скла, а також від укусів отруйних тварин (наприклад, змій). Категорично забороняється учням під час екскурсій знімати взуття і ходити босоніж. Одяг має бути зручним, легким і просторим без тугих ременів і шнурівок. Якщо передбачається ночівля, потрібні теплі речі. На випадок дощу треба мати плащ. Навесні і восени доцільно одягати легку куртку з капюшоном, взимку - утеплену куртку. Взимку важливо не одягатись надто тепло, бо важкий одяг заважає рухатись, а в такому разі людина швидше мерзне. Штани та білизну краще одягати: влітку - бавовняні та лляні (вони інтенсивніше вбирають вологу, яку випаровує тіло), а взимку - вовняні. Варто уникати штанів з манжетами на холодах - за манжети потрапляють гіллячки, листя, пісок тощо. Мокрий одяг при першій же можливості треба ретельно просушити. Спідниці та сукні для лісу менш зручні, за винятком хіба що коротко-часних літніх поїздок у приміський ліс. Взуття повинно бути міцне, але вже розношене, краще шкіряне. Для мокрої погоди потрібні гумові чоботи (якщо в них потрапить вода, їх витирають зсередини тканиною або сухим сіном). У теплу пору року можна ходити у туристських черевиках, кросівках, кедах. Для багатоденних мандрівок придатні черевики, для одnodенних - кросівки, кеди. В останні вкладають устілки, а поверх звичайних шкарпеток натягають вовняні. Так само роблять взимку, коли взувають черевики або чоботи. На вовняні шкарпетки можна натягти ще одні, з синтетичного матеріалу, щоб вовна не протиралася. Відкрите взуття на екскурсіях не бажане, а взуття на високих підборах взагалі непридатне. Ранньою весною, пізно восени і взимку зручними можуть виявитись кирзові чоботи. При ходінні в густій траві по росі, щоб волога не потрапляла в чоботи, на халяву треба випускати холоші. Щоб шкіряне взуття стало м'яким і не пропускало воду, його протирають лляною олією, а підошви - сумішшю олії з парафіном (1:1). Мокре взуття швидше висохне, якщо напхати в нього сіна, паперу чи покласти всередину тепле каміння. При ходінні серед мокрих кущів, підліску доцільно одягати фартух з поліетиленової

плівки (взагалі, плівку варто завжди мати з собою, бо вона захистить від дощу і від холоду).

1.9. Не можна дітям пити під час екскурсій воду з відкритих водоймищ, тому кожному з них треба заздалегідь запропонувати взяти з дому питну воду у фляшці або пляшці.

1.10. Вирушаючи на екскурсію з дітьми, учитель повинен мати при собі похідну аптечку першої допомоги.

1.11. Розкладати вогнище дозволяється у відведених для цього місцях і тільки керівнику групи. Дітям розпалювати багаття категорично забороняється. Дрова для вогнища не слід рубати, потрібно збирати сухе гілля, уламки стовбурів, хмиз. Не можна рубати сучки, на які спирається повалене дерево, або рубати їх на дереві. У буреломному лісі не припустимо збирати паливо для вогнища в сутінках. Рубати живі ростучі дерева без спеціального дозволу забороняється. Дрібний хмиз годиться для розтопки, він швидко згоряє. Паливо для вогнища заготовляють з сухостійких дерев (бажано без кори). Найкращі дрова - соснові. Ялина, ялиця «стріляють» іскрами, вони можуть пропалити одяг, особливо синтетичний. Береза горить добре, але часто буває сирою або гнилою. Осика, тополя, верба, ялиця швидко згоряють і дають мало жару. Рівно і майже без диму горять суха береза та вільха. Особливий жар дають бук, граб, дуб. Порівняно з шпильковими породами вони повільніше розгоряються, тому їх краще класти у вогнище останніми. Доки вогнище горить, частину дров кладуть біля вогнища, щоб підсихали.

1.12. Необхідні в лісі речі найкраще скласти в рюкзак. На дно рюкзака кладуть важкі та нерівні речі, до спинки - м'які, зверху - ті, що будуть потрібні в першу чергу. Шлейки рюкзака треба відрегулювати так, щоб нижня частина рюкзака спиралася на крижі, сам він вільно сидів, ремінці не надто тиснули. Коли від рюкзака починають боліти плечі, то підшлейки треба щось підкласти (скажімо, рукавиці). Крім того, рекомендується час від часу відводити рюкзак руками ззаду, знизу, полегшуючи тиснення на спину. Оптимальна маса рюкзака для хлопців - 8-12 кг, для дівчат - 6-8 кг.

1.13. На екскурсію (похід) слід брати лише найнеобхідніші речі, бо надмірна маса рюкзака призведе до передчасної втоми, до незадоволення мандрівкою. Залежно від тривалості походу найнеобхіднішими речами можуть бути: мило, одеколон, рушник, посуд для води та приготування їжі, ліхтарик, шнур, голка з ниткою, аптечка. Медикаменти найкраще тримати в поліетиленовому мішечку. Керівник туристичного походу чи екскурсії до лісу, річки озера бере зі собою ніж та сокиру, які повинні зберігатись у чохлах. Учні не повинні брати зі собою гострих чи ріжучих предметів, які становлять небезпеку під час проведення екскурсії чи походу.

1.14. Територію заповідника, заповідно-мисливського господарства, заказника, резервату, національного парку відвідують, дотримуючись

встановлених правил, тому перед відвідуванням такої території треба повідомити адміністрацію, одержати від неї дозвіл, ознайомитись з правилами.

2.Вимоги безпеки перед початком проведення екскурсії, походу

2.1.Перед початком екскурсії керівник групи зобов'язаний провести бесіду з дітьми ознайомити їх з правилами поведінки і техніки безпеки під час екскурсії, дороги до об'єкта екскурсії (музею, театру, кінотеатру) і дороги після відвідування приміщення, де проходив захід.

2.2.Перед початком екскурсії необхідно зробити перекличку учнів класу і відзначити присутніх. Для керівництва кожною групою дітей призначається дорослий. Другу перекличку проводять після прибуття на місце екскурсії, третю перед відправленням назад, четверту - після повернення з екскурсії.

3.Вимоги безпеки під час проведення екскурсії, походу

3.1.Керівник групи під час екскурсії повинен забезпечити дисципліну серед дітей та дотримання Правил дорожнього руху (під час руху вулицею або під час проїзду в міському транспорті).

3.2.Під час руху учнів до театру, музею і т. п. треба стежити, щоб учні йшли компактною групою, не розтягувалися і не відходили вбік.

3.3.Під час руху до об'єкта екскурсії та під час самої екскурсії учні повинні уважно дивитись під ноги, щоб не впасти, та беззаперечно виконувати всі розпорядження керівника групи.

3.4.Організовані групи дітей крокують тільки тротуарами та пішохідними доріжками, а у разі їх відсутності - краєм проїжджої частини дороги назустріч руху транспортних засобів і тільки у світлу пору доби.

3.5.При переході залізничних колій, доріг, необхідно зупинити групу, пересвідчитись у відсутності небезпеки і потім найкоротшим шляхом перевести учнів

3.6.Якщо учні побачать вибухонебезпечні предмети, то вони зобов'язані повідомити про це керівника, але не підходити і не торкатись до них

руками, а також повідомити про знайдені предмети в органи поліції.

3.7.Після години ходу потрібен привал на 5-10 хв. На обід робиться великий привал - на годину-півтори. На привалі рюкзак треба зняти. Можна використати його замість подушки - покласти під голову. В теплу погоду варто зняти взуття, полежати, поклавши ноги на підвищення, це покращує кровообіг (під голову слід щось покласти).

3.8.Сильний вітер, туман, хуртовину, грозу найкраще перечекати, а після дощу треба йти обережно, користуючись палицею. Завали та буреломи найкраще обминати. Якщо такої можливості немає, то слід рухатись повільно й уважно, остерігатись гострих гілок, закиданих гілками ям. Якщо доводиться перестрибувати через перешкоду, спочатку перекиньте рюкзак. Розгойдувати всохлі, трухляві дерева небезпечно може відломитись верхівка або гілка і впасти на голову.

3.9.Річку найкраще переходити там, де швидкість течії найменша, де у воді немає каміння, колод; зручно виходити на берег, де річка розширюється, ділиться на рукави (там вона не така глибока, течія слабша). Стежка, що веде до води, може вказувати на брід, але це може бути і звірина стежка до водопою. Особливо, якщо вона не продовжується на протилежному березі. Брести через річку найкраще з жердиною, впираючись нею в дно. Ставлячи ногу, обмацують дно, шукають надійну опору (особливо на річці з камінням і з швидкою течією). Удвох, утрюх можна переправлятися, тримаючись за руки, плечі, талію. Гірські потоки переходять по камінню, що виступає з води, або по кладці.

3.10.Річку, вкриту кригою, слід переходити далі від місця, де в неї впадають притока або струмок. Товщина криги повинна бути не менше 10 см. Одну людину витримує крига завтовшки 5-7 см, групу людей - 10-12 см, легковий автомобіль - 25,2 см, вантажний автомобіль - 45 см, трактор - 70 см. Міцність її перевіряється ударом палиці. Про надійність криги свідчить відсутність тріщин, повітряних пустот міжкригою та водою. Найбільш міцний лід має синюватий або зеленкуватий відтінок. При відлигах, при дощі він стає білим, матовим, часто жовтуватим. Таке забарвлення свідчить про те, що лід не міцний, не надійний. Не можна підходити близько до і ополонки, стрибати на лід з берега. До людини, яка провалилася, треба підповзти на животі, подати їй палку, ремінь, шарф і обережно тягти з води. Потерпілий повинен широко розкинути руки, щоб утриматись на поверхні, якщо допомоги чекати немає звідки - спокійно, без різких рухів вибиратися на міцний лід, плазувати до берега. Після цього треба переодягтися в сухе, випити гарячого чаю, звернутися до лікаря.

3.11.Болота бувають прохідні, важкопрохідні, непрохідні. Важливо відрізнити їх за зовнішніми ознаками. Перші вкриті суцільним мохом, густою осокою, видно підріст сосни, калюжі. На других росте трава, серед моху ковбані, трапляються поодинокі берізки, осики, чагарники. Натретіх є очерет, трава ніби плаває в багнюці. Рухатись по болоту слідтам, де є мурашники і кротові купини, густа трава серед осоки, сосна. Якщо під ногами "рухається" земля, то краще повернути назад, а якщо йти, то з палицею. До того, хто провалився, обережно підповзають, кидають йому шнур або простягають палицю. Іноді доводиться мостити гать. Зимом болото може замерзнути тільки на поверхні, йти по ньому небезпечно. Взагалі, болото й трясовину найкраще обминати.

3.12.На ночівлю в лісі слід розташовуватись далі від сухостою, від підгнилих дерев (не ближче висоти дерева) - вони можуть несподівано, без видимих причин, впасти.

3.13.Небажане сусідство з мурашниками -- мурахи одразу почнуть обстежувати пристанище. У куцах більше комарів, кліщів.

3.14.Не бажано ночувати під кручею, під кроною дерева з великими

відмираючими гілками, на березі гірського струмка в період дощів або танення снігу. Найкраще для ночівлі, привалу вибрати сухе та рівне місце, галявину, узлісся, в холодну пору - місце, захищене від вітру, освітлене сонцем, при жарі - у затінку. Звичайно, щоб поблизу була вода.

3.15. Не можна спати просто на землі навіть влітку. На землю найкраще покласти сухі гілки шпилькових – спочатку більші, потім менші, ще менші, а зверху сіно чи соломку. В дощову погоду краще робити курінь, взимку місце для постелі очищають від снігу. Поряд, за вітром (щоб незадував на постіль, не зносив вогонь), розкладають вогнище. На час сну верхній одяг знімають і накриваються ним.

3.16. Небезпечно купатись у незнайомій водоймі, лісовій річці чи озері, водойму спочатку треба добре оглянути і перевірити. Перед купанням слід відпочити, не входити у воду розігрітим. Не треба далеко запливати від берега; можна не розрахувати сили і потрапити в біду. Потрапивши в сильну течію, не пливіть проти неї, використайте її, щоб наблизитись до берега. Якщо вас затягло у вир, не лякайтесь, пірніть і, зробивши сильний ривок убік за течією, впливайте на поверхню. У незнайомому місці не стрибайте головою у воду.

3.17. Пити слід тільки чисту джерельну або криничну воду без домішок, каламуті, осаду, піни, плівки, незвичного запаху і кольору. Забороняється використовувати воду з водойм, у яких помічена мертва риба або інші загиблі істоти. Не рекомендується їсти рибу, яка має присмак нафтопродуктів. У місцях, де буває багато людей, часто залишаються різні уламки, консервні банки, побитий скляний посуд - треба бути обережним, щоб не поранитись об них.

3.18. Обережність слід проявляти біля крутих берегів, урвищ, уступів, печер - тут можливий обвал. У буреломному лісі довго затримуватись не треба. Зламані дерева часто утримуються тут, спираючись одне на одне, у будь-яку хвилину вони можуть впасти. Не можна розташуватись біля вивернутих пеньків, дозволяти дітям гратися на таких пеньках і оглядати ямупід корінням: - пень може раптом провалитися на попереднє місце.

3.19. Якщо ви випадково потрапили в угіддя, де ведуть облавне полювання, вийдіть на видне місце і залишайтеся там до кінця облави.

3.20. Під час екскурсії (походу) можна проводити спостереження, робити малюнки, фотографувати, записувати на плівку голоси птахів. Не дозволяється рвати квіти, ламати гілки, виловлювати птахів, руйнувати їхні гнізда, нори, лігвища. Під час мандрівки не слід залишати сміття, на пунктах відпочинку для цього є відведені місця.

3.21. Руки в учнів мають бути вільними, для цього блокнот (для замалювання чи записів) і простий олівець утримуються на мотузці.

3.22. Найбільш цікаве, несподіване бачить у лісі той, хто ходить тихо, не шумить, не галасує.

4. Вимоги безпеки після закінчення екскурсії чи походу

4.1. Після закінчення вистави, фільму виходити із залу у вказаних місцях. Виходити спокійно без криків і не штовхаючись.

4.2. Після закінчення екскурсії керівник групи повинен привести учнів на те місце, звідки починалась екскурсія, пересвідчитись у наявності всіх учнів, нагадати правила дорожнього руху, відпустити учнів додому і доповісти адміністрації школи про закінчення екскурсії.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У випадку аварійної ситуації учнів виводять у безпечне місце, а потерпілому надають першу долікарську допомогу.

5.2. Якщо потерпілий перебуває у важкому стані, то необхідно викликати швидку допомогу.

Інструкцію розробив (ла):
заступник директора з НВР

М.Кривцун

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Директор школи Л.Земба
Наказ № 72 від 16.03.2019р.

Інструкція № 65 з охорони праці під час проведення навчальних екскурсій

1. Загальні положення

- 1.1. Інструкція з охорони праці під час навчальних екскурсій, поширюється на осіб, які проводять навчальні екскурсії в СЗШ № 98 м. Львова.
- 1.2. Вимоги інструкції є обов'язковими для виконання особами, які проводять навчальні екскурсії
- 1.3. До участі в екскурсіях допускаються учні, з якими проведений інструктаж з безпеки життєдіяльності. Проведення інструктажу реєструється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності встановленого зразка, в якому після проведення інструктажу мають бути підписи особи, яка проводила інструктаж, та учнів, з якими проводився інструктаж (починаючи з 9 класу).
- 1.4. Для екскурсій вибираються об'єкти, на яких забезпечується повна безпека їх проведення.
- 1.5. Керівник екскурсії повинен вести постійний нагляд за учнями.
- 1.6. Керівник екскурсії зобов'язаний дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей під час проведення екскурсії.
- 1.7. Забороняється проводити екскурсії на відкритих і закритих розподільних пристроях при настанні грози, під час дощу, туману і в темний час доби.
- 1.8. Кількісний склад екскурсійної групи не має перевищувати 25 чоловік та регламентуватися кількістю сидячих місць в автобусах. Вік керівника екскурсії не може бути меншим 18 років. Керівник екскурсії мусить мати досвід участі в екскурсіях, в організації їх проведення.
- 1.9. Всі учасники екскурсій повинні знати правила надання першої (долікарської) допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.
- 1.10. Дозвіл на проведення екскурсії дає директор школи.
- 1.11. Перед початком екскурсії керівник екскурсії зобов'язаний пройти інструктаж за даною інструкцією з реєстрацією його в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці.
- 1.12. Керівник екскурсії несе відповідно до чинного законодавства відповідальність за життя, здоров'я учнів та безпеку проведення екскурсії, а також за порушення цієї інструкції.

2. Вимоги безпеки перед початком екскурсій

- 2.1. При підготовці екскурсії керівник екскурсії зобов'язаний:

- ✓ ознайомити учнів із загальною характеристикою об'єкта, маршрутом, правилами безпеки, яких необхідно дотримуватися під час екскурсії;
- ✓ перевірити наявність необхідних навичок і знань учнів у наданні долікарської допомоги.

2.2. Вирушаючи на екскурсію з учнями, керівник екскурсії повинен мати при собі дорожню аптечку першої допомоги.

2.3. Допущені до екскурсії учні повинні бути відповідно по сезону і погоді одягнені і не мати при собі продуктів харчування, що швидко псуються, та предметів, які б створювали небезпеку під час проведення екскурсії.

2.4. Перед проведенням екскурсії роблять перекличку учнів і відзначають їх присутність у списку.

3. Вимоги безпеки під час проведення екскурсій

3.1. Другу перекличку і відмітку присутніх учнів проводять після прибуття на місце екскурсії.

3.2. Якщо для доставки учнів до місця екскурсії використовується громадський транспорт, посадку здійснюють групами під керівництвом дорослих. При цьому у транспортні засоби входять спочатку учні, а потім особа, яка ними керує. У такому самому порядку здійснюється висадка учнів із транспортного засобу. Можна доставляти учнів до місця екскурсії також на спеціально виділених транспортних засобах. Для цього дозволяється використовувати автобуси і закриті вантажні машини, у яких є відповідний дозвіл (ліцензія або дозвіл ДАІ).

3.3. Перевозити дітей на відкритих вантажних машинах забороняється.

3.4. Під час екскурсії забороняється розпалювати багаття, щоб уникнути пожеж та опіків учнів.

3.5. Забороняється під час екскурсії пити воду з відкритих водойм. Необхідно заздалегідь запропонувати взяти із собою (з дому) питну воду у пляшці.

3.6. Під час екскурсії учням забороняється знімати взуття і ходити босоніж.

4. Вимоги безпеки після закінчення екскурсії

4.1. Після закінчення екскурсії, перед відправленням у зворотній шлях, учителі виводять усіх учнів з об'єкта екскурсії і перевіряють наявність їх за списком.

4.2. Після повернення з екскурсії ще раз перевіряють учнів за списком.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У випадку виникнення небезпечної ситуації вчителі виводять учнів у безпечне місце.

5.2. У випадку травм потерпілому надають першу долікарську допомогу, викликають швидку допомогу за тел. **103**

Відповідальний за роботу
з ОП

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор школи Л.Земба
Наказ № 79 від „19” 03 20 19 р.

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 64
при перевезенні організованих груп дітей автомобільним і залізничним транспортом

1. Загальні положення

1.1.Безпечні умови перевезень учнів СЗШ № 98 м.Львова автомобільним та залізничним транспортом забезпечують транспортні організації, які несуть повну відповідальність за технічний стан транспорту, його експлуатацію та закріплення дисциплінованих і висококваліфікованих водіїв, які мають стаж керування транспортним засобом не менше ніж 5 років.

1.2.Перевезення організованих груп дітей здійснюється на підставі договору разового перевезення (який укладається не пізніше ніж за 48 годин до виконання перевезення або дострокового договору).

1.3.Перевезення організованих груп дітей виконується тільки у світлу пору доби і за сприятливих погодних умов.

1.4.Візуальна інформація на автобусі наноситься на попередньому трафареті надписом червоною фарбою «На замовлення», спереду і ззаду автобуса розпізнавальний знак «Діти».

1.5.Максимальна кількість дітей при перевезенні автобуса не повинна перевищувати кількість місць для сидіння.

1.6.У салоні автобуса повинна бути інформація, яка містить позначення місць, розташування аварійних виходів з зазначенням способу їх відкриття, вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки.

1.7.Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 №176 (останні зміни 07.02.2018 р., Постанова Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирським автомобільним транспортом) “Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту” (пункти 63-74) під час підготовки перевезень організованих груп дітей у табори відпочинку та інші оздоровчі заклади, а також проведення туристичних та екскурсійних подорожей (поїздок) необхідно повідомити відповідні підрозділи Державтоінспекції МВС України з метою вжиття заходів щодо посилення нагляду за рухом на маршрутах перевезень та погодити шляховий лист, маршрути, схему руху.

Супроводи згідно діючого законодавства повинні оплачуватись у разі перевезення організованих груп дітей колоною з п'яти і більше автобусів в туристично-екскурсійних поїздах.

1.8.При отриманні дозволу на екскурсію відповідальний за організацію та проведення екскурсії повинен представити у міське управління, районний відділ освіти такі документи:

а)наказ по школі, в якому вказується термін, місце, маршрут екскурсії, кількість дітей, в якому класі вони навчаються, супроводжуючі (з розрахунку 1 дорослий на 10 дітей, медсестра на 30 і більше дітей), медичний супровід може здійснювати особа, яка має відповідну фахову освіту (додаток — копія документа про освіту), визначені відповідальні за збереження життя і здоров'я дітей;

б)списки дітей, завірені підписом директора і печаткою школи, з відміткою про стан здоров'я кожного учня (з поміткою лікаря «всі учні групи допускаються до екскурсійної поїздки»), підписом кожної дитини про те, що вони ознайомлені з правилами поведінки і технікою безпеки під час поїздки (з обов'язковим посиланням на документ, згідно якого проводиться інструктаж - номер, назва, дата затвердження);

в)страховий поліс;

г)програму маршруту з погодинною розбивкою;

д)договір про взаємні зобов'язання сторін навчально-виховного закладу і перевізника (якщо перевезення організованих груп дітей автомобільним транспортом);

е)відношення школи з проханням дати дозвіл на екскурсію.

1.9.Допущені до екскурсії учні (вихованці) не повинні мати при собі предметів та речовин, що можуть створити небезпеку під час перевезення.

2. Вимоги безпеки перед початком перевезення організованих груп дітей

2.1.Керівник групи повинен мати зі собою похідну аптечку.

2.2.Перевозити дітей на відкритих вантажних автомобілях забороняється.

2.3.Керівник групи повинен провести бесіду з дітьми, ознайомити їх з правилами поведінки та правилами техніки безпеки під час поїздки автобусом чи поїздом.

2.4.Перед початком руху автобуса керівник групи повинен перевірити, згідно зі списком, наявність дітей на місцях.

3. Вимоги безпеки під час перевезення організованих груп дітей

3.1.Під час перевезення організованих груп дітей автомобільним чи залізничним транспортом керівник групи зобов'язаний:

- забезпечувати дотримання дітьми належного порядку і правил поведінки під час руху транспортного засобу, а також під час посадки та висадки;
- здійснювати посадку і висадку дітей тільки після повної зупинки транспортного засобу на посадковому майданчику, а у разі його відсутності з боку тротуару або узбіччя;
- проходити з організованою групою тільки тротуарами чи пішохідними доріжками, а у випадку їх відсутності - краєм проїзної частини дороги і тільки у світлу пору доби.

3.2.При використанні громадського транспорту посадку в нього здійснюва-

ти групами під керівництвом вчителя через задні двері, спочатку учні, а потім керівник групи. В такому ж порядку здійснюється й висадка дітей через передні двері.

3.3. У період перебування в дорозі забороняється виходити з вагонів на платформу під час стоянок, переходити з вагона у вагон без потреби під час руху поїзда, висовуватись із вікон.

3.4. Приймання їжі в дорозі необхідно організовувати в певний для всіх учнів час, встановлений розпорядком дня. Не рекомендується брати в дорогу продукти, що швидко псуються (варені ковбаси, січені м'ясні страви, плавлені сирки тощо).

3.5. Медичну допомогу учням (вихованцям) під час їх перебування в дорозі надає медсестра, керівник групи, в окремих випадках - за викликом начальника поїзда - пункти швидкої медичної допомоги.

3.6. Доставка учнів від станції відправлення до станції призначення може здійснюватись пасажирськими автобусами, поїздами, згідно графіка.

3.7. Після прибуття до місця призначення керівник групи робить другу перекличку дітей, а третю - перед відправленням у зворотний бік.

4. Вимоги безпеки після закінчення перевезення організованих груп дітей автомобільним чи залізничним транспортом

4.1. Після закінчення екскурсії керівник групи повинен:

а) привезти учнів на місце, звідки починалася екскурсія, пересвідчитись у наявності всіх учнів, нагадати правила дорожнього руху, відпустити учнів додому і доповісти адміністрації школи про закінчення екскурсії;

б) після надання транспортної послуги підписати дорожній лист, замовлення на перевезення, зазначивши в них пройдений шлях, Час початку та закінчення роботи, а у разі зміни розкладу руху - її причину.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі несприятливих погодних і дорожніх умов, виникнення технічних несправностей, що загрожують безпеці руху, а також при погіршенні здоров'я водіїв - необхідно припинити рух і повідомити про це автопідприємство за місцем роботи водіїв. Підприємство вживає заходів щодо заміни автобуса чи водія, щоб забезпечити перевезення дітей до пункту призначення.

5.2. У випадку отримання учнем травми, надати першу домедичну допомогу, а при потребі - викликати швидку допомогу за тел. 103 або самому доставити потерпілого у лікарню.

Відповідальний за роботу
з ОП

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Директор школи Л.Земба
Наказ № 201 від 10.04 " 01 " 2022р.

Інструкція з охорони праці № 7.2
під час занять спортивними іграми

1. Загальні вимоги безпеки

1.1. До занять з спортивних і рухливих ігор допускаються учні, які пройшли інструктаж з охорони праці, медичний огляд і не мають протипоказання за станом здоров'я.

1.2. При проведенні занять учні зобов'язані дотримуватись правил поведінки, розкладу навчальних занять, установленого режиму занять і відпочинку.

1.3. При проведенні занять з спортивних і рухливих ігор (футбол, волейбол, баскетбол, теніс і ін.) можливий вплив на учнів наступних небезпечних факторів:

- травми при зіткненні;
- травми при порушенні правил проведення гри;
- травми при грубій грі й невиконанні вимог судді;
- травми при падінні на мокрій, слизькій підлозі або майданчику;
- виконання вправ без розминки.

1.4. Учні **повинні**: уникати травм при зіткненнях, падіннях на мокрій, слизькій підлозі або майданчику і не порушувати правила проведення гри.

1.5. Про кожну отриману травму необхідно повідомити вчителя, який зобов'язаний забезпечити надання медичної допомоги.

1.6. У процесі занять учні повинні дотримуватись правил проведення спортивної гри, носіння спортивного одягу й спортивного взуття, правил особистої гігієни.

1.7. Учням **забороняється**:

- приносити на заняття колючі, різучі, легкозаймисті предмети;
- бігати без дозволу вчителя, відкривати вікна, фрамуги; штовхати один одного; кидати різні предмети один в одного;
- торкатися без дозволу вчителя спортивного інвентарю.

1.8. Учитель **зобов'язаний**:

- підготувати спортивний інвентар для занять;
- провести інструктаж з охорони праці й техніки безпеки по спортивних і рухливих іграх для всіх учнів з обов'язковою відміткою в «Журналі інструктажу з техніки безпеки»;
- про виниклі неполадки повідомити адміністрацію школи;
- вилучити з користування непридатне устаткування;
- забезпечити порядок і дисципліну учнів під час занять і в процесі підготовки до них на перервах;

- використовувати різні форми проведення розминки перед проведенням уроку з рухливих і спортивних ігор.

1.9. Учителеві забороняється:

- залишати без нагляду учнів на уроці й на перерві;
- допускати до занять учнів, що не пройшли інструктаж з охорони праці й техніки безпеки на заняттях з спортивних і рухливих ігор;
- використовувати несправне спортивне устаткування й інвентар;
- ремонтувати несправні електроприлади самостійно.

1.10. Якщо учні допустили невиконання або порушення інструкції з охорони праці, то з усіма учнями класу проводиться позаплановий інструктаж з БЖД.

1.11. На заняттях спортивними та рухливими іграми повинна бути аптечка, укомплектована необхідними медикаментами й перев'язними засобами для надання першої допомоги потерпілим.

2. Вимоги безпеки перед початком занять

2.1. Заняття з спортивних і рухливих ігор проводяться на спортивних майданчиках і в залах, що мають розміри, які відповідають вимогам правил гри.

2.2. Заняття повинні проходити на сухому майданчику. Якщо гра проводиться в залі, підлога повинна бути чисто вимитою і сухою. Забороняється проводити заняття на підлозі, натертій мастикою.

2.3. Забороняється грати з кільцями, браслетами на руках, кульчиками у вухах і іншими прикрасами. Нігті повинні бути коротко обстрижені.

2.4. Всі гострі й виступаючі предмети повинні бути заставлені матами й обгороджені.

2.5. Учитель зобов'язаний:

- підготувати спортивний зал або спортивний майданчик для забезпечення безпеки й ефективності заняття; при занятті в спортивному залі перевірити підлоги (на підлогах після вологого прибирання грати забороняється); проводити заняття з спортивних та рухливих ігор дозволяється на полях з рівним покриттям (без ям, канав, каменів, калюж), захищених від проїзних магістралей, загазованості й запилення;
- перевірити перед початком занять одяг учнів, ознайомитися з медичними показаннями;
- перевіряти справність спортивного устаткування перед кожним уроком;
- забезпечити безпечне використання спортивного устаткування й інвентарю, наявного в спортивному залі й на спортмайданчику;
- перевіряти справність спортивного устаткування перед кожним уроком;
- перевірити надійність кріплення баскетбольних щитів, волейбольної сітки, стійок та інших снарядів;
- провести розминку;
- показати правильність виконання прийомів; проінструктувати учасників з техніки безпеки, правил гри, безпечної техніки відбору м'яча тощо;

- дотримуватися принципу посильності при виборі навантаження для кожного учня.

2.6. Учні зобов'язані:

- надягти спортивний костюм і спортивне взуття з неслизькою підошвою в роздягальні спортзалу до початку уроку;
- виконувати вимоги охорони праці й правила для учнів на заняттях з спортивних і рухливих ігор;
- приступати до основного навантаження тільки після розминки.
- Учні, які запізнилися до початку ігри, не допускаються до неї.

3. Вимоги безпеки під час занять

3.1 На заняттях необхідно строго дотримуватись дисципліни, виконувати вимоги й вказівки судді, вчителя, капітана команди.

3.2. Провести розминку та розігрів м'язів

3.3. Тренувальні ігри повинні проходити відповідно до правил даних видів спорту.

3.4. Учні зобов'язані:

- починати гру, робити зупинки в грі й закінчувати гру тільки по команді (сигналу) вчителя;
- строго виконувати правила проведення рухливої чи спортивної гри;
- уникати зіткнень із гравцями, поштовхів і ударів по руках і ногах гравців;
- при падінні необхідно згрупуватися, щоб уникнути одержання травми;
- уважно слухати й виконувати всі команди (сигнали) учителя.

3.5. Учні забороняється:

- організовувати спортивні ігри під час відсутності вчителя;
- брати участь у спортивних і рухливих іграх без спортивної форми й взуття;
- порушувати вимоги охорони праці під час спортивних і рухливих ігор.

3.6. Учитель зобов'язаний:

- забезпечити безпечну участь всіх учнів у навчальному процесі;
- забезпечити безпечне використання спортивного устаткування й інвентарю;
- забезпечити дисципліну на уроці;
- забезпечити показ виконання необхідних прийомів спортивних і рухливих ігор;
- дотримуватися принципу доступності виконання необхідних прийомів і спортивних ігор.

3.7. Під час занять з спортивних і рухливих ігор на полі (майданчику) не повинно бути сторонніх осіб і предметів, які можуть стати причиною травм. За воротами й в 10 м біля них, а також у секторах для метання й стрибків не повинні перебувати сторонні особи й спортсмени, що займаються іншими видами спорту.

3.8. Під час проведення ігор учні повинні дотримуватись ігрової дисципліни й порядку виконання отриманих завдань, не застосовувати

грубих і небезпечних прийомів, вести гру відповідно до правил змагань.
3.9. При виконанні стрибків, при випадкових зіткненнях і падіннях учень повинен уміти застосовувати самостраховку.

4. Вимоги безпеки по закінченню занять

4.1. Зібрати спортивний інвентар у відведене для зберігання місце.

4.2. Учні повинні переодягтись, зняти спортивний костюм і спортивне взуття.

4.3. Ретельно вимити руки й обличчя з милом.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При виникненні несправності спортивного устаткування й інвентарю припинити заняття й повідомити про це вчителю. Заняття продовжувати тільки після усунення несправності або заміни спортивного устаткування або інвентарю.

5.2. При виникненні пожежі в спортивному залі негайно припинити заняття, евакуювати учнів зі спортивного залу, повідомити про пожежу в найближчу пожежну частину й приступити до гасіння вогнища загоряння за допомогою первинних засобів пожежогасіння.

5.3. При поганому самопочутті, при одержанні учнем травми негайно припинити заняття й повідомити про це вчителю, який повинен надати першу долікарську допомогу потерпілому, сповістити про це адміністрацію й медсестру школи, а також батькам потерпілого, при необхідності відправити в найближчу лікувальну установу.

Відповідальний за роботу з ОП

М.Кривцун

Директор школи Л.Земба
Наказ № 01 від "01" 01 2022р.

Інструкція з охорони праці № 23
під час проведення навчальних занять в спортивному залі та на
спортивних майданчиках

1. Усі учні зобов'язані пройти медичний огляд.
- 1.1. На підставі даних про стан здоров'я та фізичний розвиток учнів об'єднують для занять фізичними вправами у медичні групи: а) основну; б) підготовчу; в) спеціальну.
- 1.2. Учні, які не пройшли медичного огляду, до уроків фізичної культури не допускаються.
- 1.3. Учні, тимчасово звільнені від занять, зобов'язані бути присутніми на уроках фізкультури. Допускається залучення їх учителем до підготовки занять.
- 1.4. Тимчасове звільнення від занять фізичними вправами допускається з дозволу медсестри школи.
- 1.5. Після перенесення хвороби, учнем, необхідно взяти дозвіл на відвідування уроків фізкультури у лікаря.
2. **Без дозволу учителя забороняється учням заходити у спортзал або виходити на спортивний майданчик.**
- 2.1. Учні заходять у спортзал, виходять на спортивний майданчик у спортивному взутті та спортивній формі відповідно до пори року і погодніх умов. Заходити у брудному взутті у спортивний зал забороняється.
- 2.2. Після дзвінка на урок за командою вчителя учні шикуються у спортивному залі, на спортивному майданчику.
- 2.3. Будь-які навантаження слід розпочинати з розминки.
- 2.4. Без дозволу учителя забороняється користуватись спортивним інвентарем або спортивними спорядженням чи устаткуванням.
- 2.5. Не дозволяється учням виконувати вправи без присутності та страхування вчителя, а також маючи на собі прикраси. Не дозволяється приносити з собою речі, які не потрібні на уроці або заважають проведенню уроку.
- 2.6. Під час виконання вправ учні повинні бути дисциплінованими та уважними, чітко виконувати вказівки учителя.
- 2.7. Без команди вчителя не можна переходити від одного спортивного снаряду до іншого.
- 2.8. Під час виконання вправ потоком, на гімнастичних снарядах слід дотримуватись дистанції, не штовхатися, не зупинятися, не ставити підніжок, дотримуватись правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.
- 2.9. Учні повинні правильно виконувати фізичні вправи та страхувати один одного під час виконання фізичних вправ та елементів.

- 2.10. Під час проведення занять з метання не можна перебувати у зоні кидання, перетинати цю зону. Не можна повертатися спиною до напрямку польоту об'єкта метання. Забороняється виконувати метання без дозволу і відома вчителя.
- 2.11. При виконанні вправ на спортивних снарядах, необхідно знаходитись на безпечній відстані від місця виконання, не заважаючи один одному, дотримуватись правил техніки безпеки.
- 2.12. Забороняється користуватись несправним інвентарем та обладнанням.
- 2.13. Учні повинні правильно виконувати фізичні вправи, елементи та страхувати один одного.
- 2.14. Учні зобов'язані підтримувати чистоту та порядок у спортивному залі, роздягальнях та на спортивних майданчиках.
- 2.15. Учні зобов'язані берегти шкільне спортивне обладнання та спортінвентар, не псувати його, заборонено приносити до спортзалу чи на спортивні майданчики харчові продукти.
- 3. Учні зобов'язані попередити вчителя про:**
- а) наявність документів про звільнення від занять фізкультурою;
 - б) погане самопочуття;
 - в) несправні спортивні снаряди та спортивний інвентар;
 - г) травмування під час уроку.
- 4. У випадку травмування, повідомити про це вчителя, травмованому слід надати домедичну допомогу, при необхідності викликати швидку медичну допомогу за тел. 103.**
- 5. Після закінчення уроку учні переодягаються, прибирають робоче місце та організовано виходять із спортзалу або із спортивного майданчика.**

Відповідальний за роботу з ОП

М.Кривцун

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор школи Л.Земба
Наказ № 222 від 24 01 2022р.

**Інструкція з охорони праці № 74
правила поведінки дітей на воді**

Правила безпечної поведінки на воді та біля води:

- діти повинні купатися обов'язково під наглядом дорослих;
- вчитися плавати потрібно під керівництвом інструктора або батьків;
- не купайтеся і не пірнайте у незнайомих місцях, це можна робити у спеціально відведених місцях;
- не можна запливати за обмежувальні знаки;
- слід дуже обережно поводитися на надувних матрацах та іграшках, особливо, коли є вітер або сильна течія;
- якщо течія вас підхопила, не панікуйте, треба пливти за течією, поступово і плавно повертаючи до берега;
- не купайтеся в холодній воді, щоб не сталося переохолодження;
- не треба купатися довго, краще купатися кілька разів по 15 хв.;
- не можна гратися на воді у такі ігри, які можуть завдати шкоди;
- не подавайте без потреби сигналів про допомогу;
- не пірнайте під людей, не хапайте їх за ноги;
- купатися рекомендовано вранці і ввечері;
- не слід купатися наодинці;
- не підпливайте до коловоротів, пароплавів і катерів;
- не стрибайте головою вниз у місцях, глибина яких вам невідома;
- не забувайте, що вода несе й небезпеку! Шторм на морі, повінь, сильна злива можуть завдати шкоди не тільки навколишньому середовищу, але й людині!

Купатися рекомендується

- у безвітряну погоду, при температурі води не нижче 18°C, повітря не нижче 24°C;
- через 1,5 – 2 години після прийняття їжі.

Під час купання необхідно:

- заходити у воду повільно, дозволяючи тілу адаптуватися до зміни температури повітря та води;
- знаходитись у воді не більше 15 хвилин;
- після купання відпочити у тіні, а не приймати сонячні ванни;
- не допускати у воді ігор, пов'язаних з обмеженням рухів рук і ніг.

Під час знаходження у зоні пляжу:

- перед вживанням фруктів ретельно помити руки, промити фрукти проточною водою, з метою запобігання виникненню шлунково-кишкових інфекцій;
- залишки їжі необхідно відносити до сміттєзбиральних урн для попередження укусів комахами (бджолами та ін.);
- користуватися туалетом на пляжі.

Забороняється:

- запливати за огорожувальні елементи;
- підпливати до моторних суден, вітрильників, веслових човнів та інших плавзасобів;
- залазити на технічні та попереджувальні знаки, огорожувальні елементи та інші предмети;
- використовувати рятувальні засоби і спорядження не за призначенням;
- стрибати у воду зі споруд, у непристосованих для цього і в місцях, де невідомі глибина та стан дна;
- розпивати спиртні напої і купатись у нетверезому стані;
- подавати обманні сигнали тривоги заради жарту;
- використовувати для плавання автомобільні камери, надувні матраци, лежачи, дошки та ін.;
- приводити з собою собак та інших тварин.

Забороняється купання у затоплених кар'єрах, каналах, озерах, пожежних водоймах, ставках і інших водоймах, які не мають обладнаних пляжів сезонними рятувальними постами, не визначені як місця масового відпочинку громадян біля води.

Відповідальність за безпеку дітей під час купання покладається на **батьків або дорослого підготовленого керівника групи дітей!**

Дітей, які не вміють плавати, необхідно купати окремо від інших дітей.

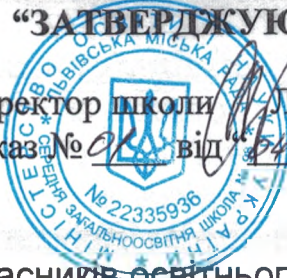
Купання дітей при відсутності рятувальних постів **заборонено**.

Відповідальний за роботу з ОП

М.Кривцун

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор школи Л. Земба
Наказ № 01 від “54” 01/2022р.

Інструкція № 15 з безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу
під час зимових канікул

1. Загальні положення

- 1.1. Інструкція з безпеки учнів під час зимових канікул поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування на зимових канікулах.
- 1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу», затвердженого наказом Міністерства освіти й науки України від 26.12.017 №1669, «Правил дорожнього руху України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001. № 1306, «Правил пожежної безпеки для закладів, установ й організацій системи освіти України», затверджених наказом Міністерства освіти й науки України, Міністерства внутрішніх справ України, Головного управління державної пожежної охорони від 30.09.1998 № 348/70.
- 1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої (долікарської) допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання й навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу перед початком зимових канікул

- 2.1. Перед початком зимових канікул слід чітко визначити терміни початку та закінчення канікул.
- 2.2. У разі продовження канікул потрібно телефонувати в останній день визначених термінів класному керівникові для визначення нового терміну канікул.
- 2.3. Потрібно ознайомитися з планом проведення канікул у класі, школі, брати активну участь у запланованих заходах.
- 2.4. У разі неможливості, через поважні причини або сімейні обставини, взяти участь у запланованих заходах під час канікул або вчасно приступити до навчальних занять після канікул, учні, батьки повинні завчасно попередити класного керівника.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу під час зимових канікул

- 3.1. Під час канікул, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, слід чітко виконувати правила дорожнього руху:
 - ✓ рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку, обережно по слизькій дорозі, особливо під час ожеледиці. Взуття має бути зручним, підбори – низькими;
 - ✓ за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, слід іти назустріч руху транспортних засобів;

- ✓ переходити проїжджу частину можна тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, а в разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- ✓ у місцях, де рух регулюється, треба керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
- ✓ виходити на проїжджу частину з-за транспортних засобів, упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
- ✓ чекати на транспортний засіб потрібно тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
- ✓ на трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, можна виходити на проїжджу частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая;
- ✓ в разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, або спеціальним звуковим сигналом треба утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її;
- ✓ категорично заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом або не встановлених місцях;
- ✓ заборонено під час зимових канікул учням кататися на велосипедах, мопедах, роликах тощо, що не відповідає погоднім умовам та сезону для запобігання ДТП за участю дітей;
- ✓ для запобігання ДТП за участю дітей категорично заборонено кататися на санчатах, ковзанах, лижах на проїжджій дорозі, катання на даних предметах діти повинні здійснювати в спеціально відведених для цього місцях і під наглядом дорослих, батьків;
- ✓ категорично заборонене катання з гірок із виїздом на проїжджу частину дороги;
- ✓ в жодному разі не можна чіплятися за задній бампер машин для того, щоб покататися по проїжджій частині дороги – ці дії визначені вищою категорією небезпеки, що може призвести до ДТП, травмування й загибелі;
- ✓ для запобігання травмування можна кататися на ковзанах тільки у відведених для цього спеціальних місцях й на міцному льоду без розщелин;
- ✓ учні повинні виконувати зазначені правила, а також інші правила дорожнього руху України, знання про які вони отримали на уроках курсу «Основи здоров'я», виховних годинах, предметних уроках;
- ✓ перебувати поблизу залізничних колій дітям без супроводу дорослих заборонено;
- ✓ учні, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручні або інше пристосування;
- ✓ у темну пору доби на одязі мають бути світловідбивні елементи.

3.2. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, приміщеннях, транспорті учні повинні чітко виконувати правила пожежної безпеки:

- ✓ не брати з собою вогнєнебезпечні предмети, які можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, цигарки, легкозаймисті речовини, вогнезаймисту рідину тощо);
- ✓ користуватися газовою плитою вдома тільки зі спеціальним електричним приладом для вмикання й під наглядом дорослих;
- ✓ заборонено використовувати віконниці на вікнах для затемнення приміщень; застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні тощо), хлопавки, дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти зі застосуванням хімічних та інших речовин, які можуть викликати загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищати предметами проходи та аварійні виходи;
- ✓ в жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайому чи чужу побутову техніку, не вмикати її в розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації;
- ✓ не можна наближатися до електроприладів, музичної апаратури, які живляться струмом. Користуватися електроприладами тільки в присутності батьків, сухими руками. В разі виявлення обірваних проводів, не ізольованість або іскріння проводки, слід негайно повідомити дорослих;
- ✓ не збиратися біля проходів у громадських установах, входах та виходах, у приміщеннях вестибюлю;
- ✓ під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій у приміщенні, виконувати правила пожежної безпеки;
- ✓ в разі пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму – негайно вийти на повітря (за двері, на балкон) та кликати на допомогу. Викликати службу пожежної охорони за номером "101" назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні;
- ✓ при появі запаху газу в приміщенні в жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, вимкнути газову плиту, якщо вона була ввімкнена, й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити в газову службу за номером "104" чи пожежну охорону – "101", назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію;
- ✓ під час святкування Нового року вдома або інших закладах чітко дотримуватися вимог протипожежної безпеки; не приходити на свято в

одязі з легкозаймистого матеріалу, не просоченого вогнезахисною сумішшю; під час святкування не наближатися до новорічної ялинки, в її сторону категорично заборонено кидати будь-які предмети; не можна прикрашати ялинку іграшками, гірляндами не фабричного, або низької якості виробництва; заборонено використовувати відкритий вогонь під час новорічних свят (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні, хлопаки тощо); застосовувати дугові прожектори, влаштовувати світлові ефекти зі застосуванням хімічних та інших речовин, які можуть спричинити загоряння; встановлювати стільці, крісла, різні конструкції, виконані з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захаращувати предметами проходи та аварійні виходи; не можна застосовувати для оформлення приміщень декорації та обладнання, виготовлені з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо).

3.3. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті учні повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- ✓ під час канікул заборонено наближатися й перебувати біля водоймищ без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей; категорично заборонено виходити на льодову поверхню замерзлого водоймища. Особі, яка провалилася під лід, необхідно подати мотузку, дошку, одяг, але не підходити до неї близько. Якщо лід крихкий, треба лягти на нього й проводити операцію рятування в той бік, із якого прийшла людина – в інших місцях лід може бути більш крихким. Не поспішаючи, слід допомогти людині вибратися з води, зняти мокрий одяг, зігріти, покликати на допомогу, відвести постраждалого в тепле приміщення, вжити заходів щодо недопущення обмороження;
- ✓ категорично заборонено наближатися й перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих напівзруйнованих будівель для запобігання обрушень будівель й попередження травм та загибелі дітей;
- ✓ категорично заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;
- ✓ уникати вживання в їжу грибів;
- ✓ пересуватися слід обережно, спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк, не травмуватися через ожеледь;
- ✓ не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них іде гудіння – дані проводи можуть бути ще підживлені електрострумом;
- ✓ не підходити до щитових, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – удар електрострумом від високовольтних живлень можна отримати на відстані 5 м.;

- ✓ слід бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування;
- ✓ не виходити на дах багатоповерхівки для попередження падіння дітей із висоти;
- ✓ не підходити до відчинених вікон, не нахилятися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння дітей із висоти;
- ✓ не спускатися в підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ;
- ✓ не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин;
- ✓ застосовувати всі знання й правила, отримані на уроках курсу «Основи здоров'я», виховних годинах, предметних уроках.

3.4. Під час канікул учні повинні дотримуватися правил безпеки життєдіяльності під час самотійного перебування вдома, на вулиці, у громадських місцях, у друзів, на молодіжних вечірках дні народження, у замкнутому просторі з чужими людьми, правила попередження правопорушень та насильства над дітьми:

- ✓ не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема, не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками поліції. Слід одразу кликати на допомогу й швидко йти до людей;
 - ✓ не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Краще сказати, що не знаєте, і швидко йти геть;
 - ✓ при виявленні підозрілого предмета суворо забороняється самотійно проводити з ним будь-які дії (торкатися, нахилити, відкривати, переміщувати, підіймати, перерізати та ін.);
 - ✓ не брати на вулиці, у громадських місцях, у транспорті незрозумілі залишені пакети, сумки та ін.;
 - ✓ діти мають право не відчиняти двері дому навіть представникам правоохоронних органів. Якщо незнайомиць запитує, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро – вони в сусідів. Тим часом слід зателефонувати батькам, а незнайомцям двері не відчиняти;
 - ✓ слід триматися подалі від тих, хто влаштовує бійки, не брати участі в суперечках дорослих і не провокувати словами чи діями агресивної поведінки, що може призвести до бійки або травми; в стосунках із оточуючими слід керуватися толерантними стосунками;
 - ✓ не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомиць провокує якісь дії щодо вас. Бути уважними, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між будинками й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупинитися й відійти в бік, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;
- під час перебування на вечірці, дні народження потрібно завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після закінчення заходу; керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не

провокувати оточуючих на агресивну поведінку рухами й словами. В разі небезпечної ситуації потрібно звертатися до служби охорони школи, викликати поліцію за номером "102", зателефонувати батькам;

- ✓ не вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми в кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочин, вчинений після 14-річного віку, неповнолітні несуть кримінальну відповідальність;
- ✓ батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей притягаються до адміністративної відповідальності.

3.5. Під час канікул учні повинні виконувати правила запобігання захворюванням на грип, інфекційні, кишкові захворювання, педикульоз тощо:

- ✓ при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, викликати лікаря;
- ✓ хворому виділити окреме ліжко; посуд, білизну;
- ✓ приміщення постійно провітрювати;
- ✓ в разі контакту з хворим одягати маску;
- ✓ хворому дотримуватися постільного режиму;
- ✓ вживати заходів профілактики та виконувати рекомендації лікаря;
- ✓ перед їжею мити руки з милом;
- ✓ не їсти брудних овочів та фруктів, ретельно їх мити й ошпарювати;
- ✓ для запобігання захворювань на педикульоз, регулярно мити голову; довге волосся в дівчат має бути зібране в зачіску, не слід користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати свого одягу іншим;
- ✓ не вживати самостійно медикаментів і препаратів, не рекомендованих лікарем;
- ✓ якщо ви погано почуваєтеся, а дорослих немає поряд, слід викликати швидку медичну допомогу за номером "103", описавши свій стан, назвавши номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

4.Вимоги безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу при виникненні надзвичайної або аварійної ситуації

4.1.Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

4.2.Зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

4.3.Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, слід зателефонувати в служби екстреної допомоги за телефонами:

101 – пожежна охорона;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

104 – газова служба,

коротко описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я.

4.4. При можливості покинути територію аварійної небезпеки.

Відповідальний за роботу з ОП

М.Кривцун

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Директор школи Л.Земба
Наказ № 24 від "01" 2022р.

Інструкція № 76 з безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу під час літніх канікул

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки учнів під час літніх канікул поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування на літніх канікулах.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до "Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти", затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від, 26.12.2017 №1669, "Правил дорожнього руху України", затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306, "Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України", затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України, Головного управління державної пожежної охорони від 30.09.1998 № 348/70.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої (долікарської) допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу перед початком літніх канікул

2.1. Перед початком літніх канікул слід чітко визначити терміни початку та закінчення канікул.

2.2. У разі продовження канікул слід телефонувати в останній день визначених термінів класному керівнику для визначення нового терміну канікул.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу під час літніх канікул

3.1. Під час канікул, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, чітко виконувати правила дорожнього руху:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку;

- за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, йти назустріч руху транспортних засобів;
- переходити проїжджу частину тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- у місцях із регульованим рухом керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
- виходити на проїжджу частину з-за транспортних засобів упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
- чекати на транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
- на трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, можна виходити на проїжджу частину лише з боку дверей і тільки після зупинки транспортного засобу;
- у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, чи спеціальним звуковим сигналом, треба утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її;
- категорично заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом, або на невстановлених місцях;
- по проїжджій частині рухатися на велосипеді можна тільки дітям, які досягли 16-ти років; мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом та світлоповертачами: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом; слід чітко дотримуватися правил дорожнього руху;
- водіям мопедів і велосипедів **заборонено**: керувати транспортом із несправним гальмом, звуковим сигналом; у темну пору доби рухатися по автомагістралях, якщо є поряд велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби;
- для катання на інших засобах (скейтборд, самокат, ролики тощо) слід обирати місце на дитячих майданчиках та ін., на проїжджу частину виїжджати **заборонено**;
- учні повинні виконувати зазначені правила, а також інші правила дорожнього руху України, знання про які були отримані на уроках курсу “Основи здоров’я”, виховних годинах, інших навчальних спеціалізованих установах, предметних уроках;
- перебувати поблизу залізничних колій дітям без супроводу дорослих **заборонено**;
- учні, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручні або інше пристосування;

- у темну пору доби на одязі мають бути світловідбивні елементи.

3.2. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, транспорті, учні повинні чітко виконувати правила пожежної безпеки:

- заборонено брати з собою вогнєнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, цигарки, легкозаймисті речовини, вогнезаймисту рідину тощо);
- користуватися газовою плитою вдома можна тільки із спеціальним електричним приладом для вмикання і під наглядом дорослих;
- заборонено використовувати віконниці на вікна для затемнення приміщень і застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні тощо), хлопавки, дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, що можуть викликати загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції, виготовлені з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищати предметами проходи та аварійні виходи;
- у жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайомі, чужі предмети, зокрема побутову техніку, не вмикати їх у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації;
- не наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живляться струмом. Користуватися електроприладами тільки сухими руками і в присутності батьків. У разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки, слід негайно повідомити дорослих;
- не скупчуватися біля проходів у громадських установах, біля входів та виходів, у приміщеннях вестибюлю;
- під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій у приміщенні, виконувати правила пожежної безпеки;
- у разі пожежної небезпеки (наявності вогню, іскріння, диму) слід негайно вийти на повітря (за двері, на балкон) та викликати на допомогу службу пожежної охорони за номером “101”, назвавши своє ім’я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні;
- при появі запаху газу в квартирі, приміщенні у жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, перевірити приміщення, вимкнути газову плиту, якщо вона була ввімкнена, й

вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити в газову службу за номером "104" чи пожежну охорону – "101", назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію.

3.3. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо учні повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- під час канікул заборонено перебувати біля водойм без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей. Відпочиваючи у прибережній зоні, слід виконувати правила безпечної поведінки на воді: не запливати за огорожу, не підпливати до моторних човнів, вітрильників, веслових човнів та інших плавзасобів; на залізати на технічні та попереджувальні знаки, огорожувальні елементи та інші предмети, не використовувати рятувальні засоби і спорядження не за призначення, не стрибати у воду зі споруд, не пристосованих для цього, й у місцях, де невідомі глибина та стан дна, не організовувати у воді ігри, пов'язані з пірнанням і захопленням тих, хто купається, не стрибати у воду з човнів, катерів, вітрильників та інших плавзасобів, не використовувати для плавання дошки, камери від волейбольних м'ячів, рятувальні круги, надувні матраци (особливо у штормову погоду), не купатися біля причалів та у вечірній час, особливо після заходу сонця, не стрибати у воду в незнайомих місцях, не купатися біля обривів, зарослих рослинністю берегів, не засмічувати воду та узбережжя, не залишати та не кидати сміття. Заборонене купання у затоплених кар'єрах, каналах, озерах, пожежних водоймах, ставках, морських акваторіях та інших водоймах, що не мають обладнаних пляжів сезонними рятувальними постами, не зареєстровані місцевою владою як місця масового відпочинку. Під час купання не слід робити зайвих рухів, не пірнати, не треба тримати свої м'язи в постійній напрузі, не порушувати ритму дихання, не перевтомлювати себе, не брати участі у великих запливах без необхідних тренувань та дозволу лікаря. Не можна заходити у воду спітнілим або після прийому сонячних ванн, жвавих ігор. Як тільки ви починаєте замерзати, треба негайно вийти з води, енергійно розтертися рушником і швидко одягтися. Категорично заборонено заходити у воду, якщо ви погано почуваетесь;
- категорично заборонено перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих будівель для запобігання обрушень будівель й попередження травм та загибелі дітей;
- категорично заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;
- уникати вживання в їжу грибів;
- категорично заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння;

- пересуватися слід обережно, спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк;
- не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них іде гудіння – дані проводи можуть бути ще підживлені електрострумом;
- не підходити до щитових, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електрострумом від високовольтних живлень на відстані 5 м.;
- бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування;
- не виходити на дах багатоповерхівки для попередження падіння дітей із висоти;
- не підходити до відчинених вікон, не нахилятися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння дітей із висоти;
- не спускатися у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ;
- не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин;
- застосовувати всі знання й правила, отримані на уроках курсу "Основи здоров'я", виховних годинах, предметних уроках.

3.4. Під час канікул учні повинні виконувати правила безпеки життєдіяльності під час самотійного перебування вдома, на вулиці, у громадських місцях, у друзів, на молодіжних вечірках, дні народження, у замкнутому просторі з чужими людьми, правила попередження правопорушень та насильства над дітьми:

- не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками міліції. Слід одразу кликати на допомогу й швидко йти до людей;
- не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Скажіть, що не знаєте, і швидко йдіть геть;
- діти мають право не відчиняти двері дому навіть представникам правоохоронних органів. Якщо незнайомець запитує, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро – вони у сусідів, а в цей час зателефонуйте батькам і двері незнайомцям не відчиняйте;
- бути подалі від тих, хто влаштовує бійки, не брати участі в суперечках дорослих і не провокувати словами чи діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими керуйтеся толерантними відносинами;
- не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомець провокує якісь дії щодо вас. Бути уважнішими, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось

під час проходження провулків, підземних переходів між будинками, тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупинитися й відійти у сторону, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;

- при виявленні підозрілого предмета суворо забороняється самотійно проводити з ним будь-які дії (торкатися, нахилити, відкривати, переміщувати, підіймати, перерізати та ін.);
- не брати на вулиці, у громадських місцях, у транспорті незрозумілі залишені пакети, сумки та ін.;
- під час перебування на вечірці, дні народження треба завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після заходу; слід керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку діями і словами.
- У разі небезпечної ситуації звертатися до служби охорони школи, викликати поліцію за номером „102”, зателефонувати батькам;
- не вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні несуть кримінальну відповідальність.;
- батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, притягаються до адміністративної відповідальності.

3.5. Під час канікул учні повинні виконувати правила запобігання захворювань на грип, інфекційні й кишкові захворювання, педикульоз тощо:

- при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, і викликати лікаря;
- хворому виділити окреме ліжко, посуд, білизну;
- приміщення постійно провітрювати;
- у разі контакту із хворим одягати маску;
- хворому слід дотримуватися постільного режиму;
- вживати заходів профілактики та чітко виконувати рекомендації лікаря;
- постійно мити руки з милом перед їжею;
- не їсти брудних овочів та фруктів, ретельно їх мити й ошпарювати;
- для запобігання захворювання на педикульоз, регулярно мити голову; довге волосся у дівчат має бути зібране у зачіску, не користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати свого одягу іншим;
- не вживати самотійно медичних препаратів, не рекомендованих лікарем;
- якщо ви погано почуваєтеся, а дорослих немає поряд, слід викликати швидку медичну допомогу за номером „103”, описавши свій стан, назвавши номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу при виникненні надзвичайної або аварійної ситуації

4.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, а чітко і спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

4.2. Слід зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

4.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, потрібно зателефонувати до служб екстреної допомоги за телефонами:

101— пожежна охорона;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

104— газова служба;

коротко описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище..

4.4. У разі можливості слід залишити територію аварійної небезпеки.

Відповідальний за роботу з ОП

М.Кривцун